

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta

Archeologický ústav

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Studijní obor:	Archeologie
Akademický rok:	2021/2022
Název práce:	ANALÝZA ROSTLINNÝCH MAKROZBYTKŮ Z NEOLITICKÉHO TELLU VRBJANSKÁ ČUKA, REPUBLIKA SEVERNÍ MAKEDONIE
Autor/ka práce:	Bc. Michaela Vychronová
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Jaromír Beneš, Ph.D.
Oponent/ka práce:	Mgr. Adéla Pokorná, Ph.D.

1. HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Stanovení cíle/hypotéz/výzkumných otázek a míra jejich naplnění		x			
Použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu		x			
Faktická, věcná a obsahová správnost	x				
Naplnění zadání bakalářské práce	x				
Interpretace výsledků		x			
Formulace závěrů práce			x		
Odborný přínos práce a její praktické využití		x			
Schopnost argumentace a kritického myšlení autora/ky		x			

2. HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Shromáždění relevantních informací (literatury a ostatních zdrojů)	x				
Provázanost a sled textu, návaznost kapitol	x				
Jazyková a stylistická úroveň práce	x				
Práce s daty, informacemi a odbornou literaturou (správnost a četnost odkazování)	x				

3. ZÁVĚREČNÉ SLOVNÍ HODNOCENÍ OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložená diplomová práce se zabývá archeobotanickým poznáváním nejstarší fáze neolitu v oblasti jižního Balkánu (Republiky Severní Makedonie, Bulharska a Řecka), se zaměřením na analýzu rostlinných makrozbytků z neolitického domu z lokality Vrbjanská Čuka v Republice Severní Makedonie. Cílem práce bylo, mimo jiné, zaplnit bílé místo na mapě poznání časného neolitu této oblasti. První část práce je proto tvořena podrobnou rešerší dostupných archeobotanických publikací a detailním shrnutím dosavadních poznatků o neolitu v Severní Makedonii.

Druhá část práce se věnuje vlastní analýze archeobotanických dat (5582 určených makrozbytků ze 136 analyzovaných vzorků). Autorka zde prokázala schopnost zorientovat se v materiálu z geograficky vzdáleného území, kde určila kolem sta rostlinných taxonů. I když řadu taxonů nebylo možné určit až na úroveň druhu, ať už v důsledku poškození makrozbytků, nebo kvůli neexistenci atlasů a srovnávacích sbírek (v případě druhů, které nejsou součástí naší flóry), použila autorka pro jejich označení adekvátní přístup běžný v oboru. Vlastní způsob prezentace výsledků je však poněkud nešťastný. Výsledková část popisuje získané informace systematicky a beze zbytku (na str. 53-80) a výsledky analýz jsou také uvedeny v přílohách, a to celkem v 47 tabulkách! Teprve v tabulce 52 na str. 179 jsou uvedeny všechny nalezené (plané) druhy s počty a frekvencemi nálezů. Pro čtenáře je ale celkově velmi obtížné se ve výsledcích zorientovat. Je to i tím, že v textu není vhodný schematický plánec (obr. 2 na str. 37 je málo přehledný a plánky na obr. 4 až 6 jsou umístěny až v přílohách na str. 137-8). Následkem toho není při pozdějších zmínkách o určitých kontextech, výjimečných svým druhovým složením, skoro možné pouze na základě kódu dohledat, o co se vlastně jedná (popis archeologických kontextů je v tab. 3 v přílohách na str. 145).

Třetí část práce je věnována interpretaci výsledků. V grafu 2 na str. 81 je ukázána struktura vzorků z hlediska počtu rostlinných makrozbytků, nikde ale není diskutována závislost počtu makrozbytků na analyzovaném objemu. Objemy analyzovaných vzorků se přitom pohybovaly od 0,2 do 48 litrů! V další části se autorka věnuje pěstovaným a sbíraným užitkovým rostlinám, a dále planým druhům a jejich schopnosti indikovat různé typy prostředí. Tyto pasáže jsou pojednány vhodným způsobem, s výjimkou aplikace mnohorozměrné analýzy. Není mi jasné, proč byly pro každou skupinu druhů (obiloviny, luštěniny a plané druhy) provedeny DCA analýzy zvlášť, a především, proč z těchto analýz nebyly už předem vyloučeny vzorky, které obsahovaly evidentní kontaminaci (proso a žito). Tyto DCA analýzy jsou v textu používány jako argument pro pozdější vyloučení těchto vzorků z dalších analýz, ale jestli toto bylo jejich jediným účelem, bylo by bývalo lepší je neprovádět vůbec (možná jsem to špatně pochopila, ocenila bych podrobnější popis, jak byly ty analýzy provedeny a jaká data do nich vstupovala).

Díky detailnímu vzorkování v čtvercové síti bylo možno přistoupit k porovnání různých částí zkoumaného domu z hlediska aktivit, které v nich mohly probíhat. Tento záměr se však nepodařilo úplně uspokojivě naplnit, protože obsah rostlinných makrozbytků byl v rámci plochy zřejmě poměrně homogenní (viz např. grafy 4 a 5 na str. 82). Na str. 95-101 jsou popsány tři metody použité k dalšímu vyhodnocení dat. Tato část je dost obtížně srozumitelná. Jednotlivé metody se v určitém smyslu překrývají, ale přitom dávají trochu jiné interpretace. Není mi také jasné, proč pro každou z těchto metod byla použita jiná kritéria pro výběr vzorků (jiný minimální počet makrozbytků ve vzorku).

Diskuse je důkladná a dotýká se řady důležitých témat, věnuje se například současným představám o charakteru neolitického zemědělství nebo porovnání získaných dat s výsledky z okolních zemí.

Autorka diskutuje zjištěné poznatky s použitím řady publikací, které správně cituje. V diskusi se také pokusila interpretovat původní funkci některých objektů, nalezených v ploše zkoumaného domu.

Obrázky 18-21 a grafy 12-16 v přílohách diskusi vhodně doplňují, bylo by ale mnohem praktičtější, kdyby byly vloženy do textu přímo v místech, která se k nim vztahují.

Práce je celkově psána čtivě, poměrně kvalitní češtinou (až na některé zmatenější pasáže), úprava je pečlivá. Nejslabší částí práce je Závěr, jehož účelem je zobecnění získaných informací, ale v tomto případě je velmi zmatený. Není mi jasné, co to znamená, že „obilniny byly skladovány v částečně vymláčeném stavu“, nebo z čeho konkrétně autorka usuzuje, že „bylo v budově poměrně důkladně uklíženo nebo se neplýtvalo“. Bylo by ale škoda hodnotit celou práci jen podle závěru.

Předloženou diplomovou práci jako celek hodnotím pozitivně, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.

PRÁCI K OBHAJOBĚ: DOPORUČUJI – ~~NEDOPORUČUJI~~

NÁVRH NA KLASIFIKACI DIPLOMOVÉ PRÁCE:

VÝBORNĚ – **VELMI DOBŘE** – DOBŘE – NEVYHOVĚL/A

17. 1. 2022

Datum

Mgr. Adéla Pokorná, Ph.D.

Podpis